Ч. 118 (14.367). Львів, пятниця 29. травня 1936. Рік LVII.
Opłata pocztowa opłacona ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ Місячно 5·00 зол. Четвертьрічно 15·00 зол. Піврічно 30·00 зол. Річно 60·00 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ЗЕЛЕНІ СВЯТА

дні українських інвалідів та стрілецьких могил.

Надходять знову Зеленосвяточні Дні, що стали у нас всенародним святом для вшанування памяти Тих, що згинули у важких змаганнях за кращу долю Батьківщини. На свіжих ще могилах, розкинутих по полях і шляхах боєвих змагань, дбайливі руки зложать китиці квітів, а ввесь Нарід зіллється в почуванні глибокої пошани для Тих, що за словами пісні — стерли журавлині крила, не долетіли у вирій.

Сумом вкриється ввесь край, бо незабутні спомини великий біль розворушать.

Та цей біль і цей шум матиме дивну силу. На оцих свіжих ще могилах виросла вже нова традиція, виріс культ Борців, що хоч загинули, житимуть життям невмирущих у памяті сучасників та у вдячних серцях прийдешніх поколінь.

І підуть довгими рядами старші й молодші, батьки й діти на дорогі могили. Будемо старатися призабути всі злободенні особисті справи, щоб розбудити в наших серцях бодай іскру того великого вогню, що ним горіли серця незабутніх Подвижників. Обновлені великим почуванням, обєднані одним бажанням зрозуміємо велич їх жертви.

Та не будемо паленіти зі сорому перед розваленими могилами! Без окремих закликів, по своїм силам причинимся до збільшення фондів на впорядкування стрілецьких могил, якими опікується Товариство Охорони Воєнних Могил!

А коли ці святочні дні навіють Вам дорогі спомини, чи будете в силі забути про тих, що крім морального болю до кінця свого віку мусять зносити тягар воєнного інвалідства?

Ніколи!

Бо і найбільша жертва грошем не має порівнання з жертвою життя і крови!

Львів, у травні 1936.

Т-во Охорони Воєнних Могил
Українське Товариство Допомоги Інвалідам.

З країни опію та рижу
Софії Яблонської.
Живо та барвисто описані
ПРИГОДИ і ВРАЖІННЯ з КИТАЮ
з прекрасними ілюстраціями.
Ціна зол. 2.50, з почтовою пересилкою 3 зол.
Замовляти в Адмін. „Діла", Львів, Ринок 10.

Італійська делегація не виїде до Женеви.

РИМ, 28. 5. ПАТ. Тутешніміродатні круги заявляють, що італ. делегація не виїде на найближчу сесію Ради Ліґи Націй, тому евентуальне відложення дати тієї сесії для італійців байдуже.

ІТАЛІЙЦІ ПОСУВАЮТЬСЯ НА ПІВДЕНЬ.

АДІС АБЕБА, 28. 5. ПАТ. Кольона італ. губильчих військ посувається в напрямі озера Стефанії на пограниччі Абісинії та брит. кольонії Кенії. Разом з нею йдуть відділи митної сторожі, що організують граничні станиці. Безпеку на шляху Адіс Абеба — Дессіє запевнюють сильні нерухомі відділи.

НЕ АРЕШТОВАНІ, ЛИШЕ ПРИТРИМАНІ.

ЛЬОНДОН, 28. 5. ПАТ. Брит. Червоний Хрест повідомляє, що двох старшин, приділених до брит. амбулянсу італ. влада не арештувала, лише притримала.

НОВИЙ КОРОЛЬ В АБИСИНІЇ.

ХАРТУМ, 28. 5. ПАТ. Один з вождів на західньому пограниччі Абісинії проголосив себе королем Валлеґа і машерує на Сайо з кількома тисячами вояків. Італ. війська, що також зближуються до того міста, віддалені від нього на 2—3 дні маршу.

ВЕЛИКЕ ІНТЕРВЮ МУСОЛІНІЯ.

ПРО ПОЛОЖЕННЯ НА СЕРЕДЗЕМНОМУ МОРІ.

ЛЬОНДОН, 28. 5. ПАТ. Мусоліні дав інтервю на письмі дипльоматичному кореспондентові часопису „Дейли Телеграф", зближеного до Форін Офіс. Він заявив, що загосподарування великої, але занедбаної Абісинії заабсорбує Італію на довгі роки. З хвилиною, коли санкції припиняться Італія увійде до ряду заспокоєних держав. Малі середземноморські держави зовсім не мають причини боятися італ. імперіялізму, бо Італія підписала договори приязни з Туреччиною та Грецією, а італ. політика в Альбанії змагає лише до забезпеки незалежности тої держави. Доки тревають санкції, Італія не виступить з ініціятивою ніякого пакту, щоб привернути довіря на Середземному Морі.

Дальше Мусоліні заявив, що **Італія не буде мститися на державах**, що пристосовували санкції та висловив надію, що „Дейлі Телеграф" залишить дотеперішню протиітал. лінію.

ПРО НАЛАДНАННЯ ВІДНОСИН В АФРИЦІ.

При організації Абісинії Італія візьме під увагу також і взір брит. Індії; на запит, чи нова абіс. імперія матиме представника у Женеві, як Індія, Мусоліні не відповів. **Великої тубильчої армії Італія не думає організувати, бо італ. нація сама може виставити 8-міліонове військо.** Справу торговлі чужих держав з Абісинією щойно студіюють, на всякий випадок дадуть їй толерантну розвязку. Адіс Абеба буде столицею італ. Східної Африки.

Бажаним булоб, щоб Італія порозумілася з Англією та Францією над наладнанням приязних взаємин у Сх. Африці. Італія шануватиме брит. інтереси над оз. Тана і сподіється в цій справі легко порозумітися з Англією та Єгиптом. В Африці не повинно дійти до перегонів у збройеннях. **Залога в Лібії не така велика; Італія ще зменшить її, як лише Англія стягне частину своєї фльоти зі Середземного Моря.**

ТА ПРО ЛІКВІДАЦІЮ НАПРУЖЕННЯ В ЕВРОПІ.

Італійсько-англійське зближення необхідне, італійська сторона виявить у цьому напрямі всю добру волю. Італ. політика дотично Австрії відома і залишиться без змін. Ліґа Націй повинна залишитися, але перейти основну реформу. Як санкції не припиняться, питання дальшої співпраці Італії в Женеві може скоро прийти на денний порядок. Ліквідація санкцій відпружить ситуацію і дасть гарні вигляди для стабілізації Европи. Італія бажає миру і зробить все можливе, щоб його утримати.

Політичні зміни у Польщі?

Львів, 28. травня 1936.

Польська преса знову повна поголосок на тему якихось поважних політичних змін, які нібито мають прийти вже в найближчому часі. Як на один із найважніших покажчиків цього вказують на недільний зїзд легіоністів у Варшаві. Справи внутрішньо-організаційного характеру легіонових кол, зміна їх регуляміну, що була головним і формально єдиним предметом нарад, — це, очевидно, нас ні трохи не торкається і не цікавить. Однак на тому зїзді, якого учасники займають найчільніші становища у Польщі, були моменти загального характеру, зокрема такого суто-політичного характеру, що недільний зїзд став подією польського політичного дня.

Характеристично, що на легіоновому зїзді виявились яскраво настрої проти кільканадцятилітнього провідника легіонової організації полк. Славека, при чому не знаємо, наскільки тут грала ролю його діяльність у самій організації та наскільки — відгуки його діяльности, як кількакратного премієра. Фактом є, що полк. Славек виголосив промову, яка звучала як особиста оборона: полк. Славек доказував, що саме він був тим, що вважав річчю необхідною притягнути до співпраці у державних справах найширші кола та вказував на конституцію, як на той основний закон, що має виконати ту місію. Невідомо, чи ті виводи полк. Славека переконали слухачів, чи може ще більш переконливі були спомини про проекти п. Славека щодо „еліти" та чи не накидався слухачам в очі той факт, що чейже саме нова конституція, а радше нова виборча ординація, як безпосередній наслідок конституції і неначе її виконний розпорядок, — довели до узалежнення ходу найважніших державних справ (вибори, склад парляментарних установ, хід їх праці) від адміністраційних чинників. Зате польська преса з притиском підкреслила, що поява п. Славека на трибуні та його промова викликали мінімальні оплески, чи радше богатомовну мовчанку, — протиставляючи цьому фактові поведінку зїзду легіоністів супроти генерального інспектора армії ген. Ридза Сміглого: стихійні маніфестації, ентузіязм, безапеляційний послух, повна відданість, як свому фактичному вождові. І ось ген. Ридз Сміґлий аж 4 рази забірав голос, не допускаючи до дискусії, в якій мабуть упалиб гіркі слова критики під адресою дотеперішнього проводу, та перебираючи фактичну керму зїзду у свої руки.

Ці ферменти невдоволення серед б. легіоністів, які грали і грають в державному житті Польщі величезну ролю — це один характеристичний момент недільного зїзду. Другий — це виступ ген. Ридза Сміглого, зокрема суто-політичні нотки в його промовах. І саме від понеділка польська преса повна ріжних коментарів до промов ген. Ридза Сміглого. В усіх тих коментарах повторяється здогад, що офіціяльні кола закинули концепцію полковницької групи з „Газети Польскої" про потребу повести т. зв. „лінію поділу" і що до державної служби буде покликаний ряд осіб, які досі стояли осторонь. До яких політичних таборів ті особи досі належали — про це ніде не находимо згадки

Кріза бельгійського уряду.

БРЮССЕЛЬ, 28. 5. ПАТ. У першому дні крізи король переговорював з провідниками католиків та лібералів; ці останні противляться позапарляментарному урядові. Сподіються, що кабінетна кріза проволічеться і що король чекатиме на вислід виборів до сенату. Начальна рада соціялістичної партії висловилася за дальшою традиційною співпрацею трьох великих партій.

І ШВЕДСЬКОГО?

СТОКГОЛЬМ, 28. 5. ПАТ. Міщанська преса сподіється, що у Швеції мусить дійти до кабінетної крізи тому, що міщанські партії не годяться на домагання уряду в справі кредитів на державну оборону.

Ширіть наш часопис!

Зате вперто втримується поголоска, що одною з найважніших суттєвих змін буде ревізія істнуючої виборчої ординації, і — що йде за нею — недалекі нові вибори, які втягнулиб до приложних справ ширші кола громадянства. Всі ці зміни ніби вже устійнені у найвищих державних колах, при чому не підлягає вже ніякому сумнівові, що вирішний голос має нині ген. Ридз Смігли, людина з найбільшим сьогодні у Польщі авторитетом.

Безумовно, що та справа, яка найбільше цікавить широкі польські й непольські громадські кола, це евентуальна зміна виборчої ординації. Ще 25-го мин. місяця писали ми, що „без зміни виборчої ординації, без реформ, які не завертатлиб назад справді поганих звичок передтравневої „розгульної" демократії, але й порвалиб з поганими звичками часів післятравневих, без тєких глибоких реформ ніяка стабілізація відносин у Польщі неможлива". Не знаємо ще, наскільки ця правда дійшла вже до свідомости вирішних польських чинників, але характеристичним симптомом є вже сам той факт, що вся польська преса пише про ревізію істнуючої виборчої ординації, як про одну з реальних можливостей найближчої будуччини.

Сніп світла на пляни й заміри уряду, чи радше того чинника, що стоїть за урядом, кине певно надзвичайна соймова сесія, передбачувана спершу на кінець травня та перенесена під кінець першого тижня червня. В кожній хвилині можна сподіватись декрету про скликання її. Її денний порядок ще невідомий. Всеж, при законопроекті про продовження повновластей забере мабуть голос і новий премієр і віцепремієр — міністр фінансів. Не знаємо, чи і наскільки на надзвич. сесії сойму зможуть виявитись українсько-польські справи, які виглядають дійсно дуже незавидно. На цю тему читали ми в останніх днях кілька заміток у польській пресі. Мовляв: українці були зміною кабінету сильно занепокоєні (дехто цитував тут „Діло"), але новий премієр буде триматись супроти українців політики попереднього премієра. Тут якесь непорозуміння, яке слід вияснити. Правда те, що в широких українських колах імя нового премієра звязане з відомими подіями зперед 6-ти літ. Але правда і те, що ані українці не хочуть з цього факту витягати якихось дуже далеких висновків на будуче, ані теж — не стануть спеціяльно радіти, коли почують, що „політика премієра Косцялковського залишиться без змін". Бо для нас були і надалі залишаються вирішними тільки й одиноко — факти і діла. А факти з періоду попереднього уряду були такі, які не дають підстави називати той період якимось особливим благословенням для українського народу. Фактом є, що за час того уряду український стан посідання не збільшився ні на одно звено, що навіть ті позитивні зміни, які прийшли (напр. тон розмов вищих чинників влади) не вплинув на зміну фактичного стану українського культурного, господарського, суспільного посідання, — не тільки щодо якихось нових здобутків, але щодо відзискання старих наших національних надбань, що їх знищило польське законодавство та польська практика в попередніх роках. І тільки під цим кутом може йти наша оцінка кожночасного уряду, тільки під цим кутом можна устійнювати свій підхід, своє становище до кожночасної польської влади.

✝

В треті роковини смерти
ІЛЛІ КОКОРУДЗА
незабутнього Голови, Члена-Добродія Товариства Рідна Школа, Директора і Фундатора гімназії Рідної Школи
відбудеться у вівторок, 2 червня 1936, в год. 8.30 рано
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в Архикатедральній Церкві св. Юра, на яке своїх Членів, Прихильників, Шкільну Молодь і всіх Громадян запрошує
Головна Управа Рідної Школи і Управа Фондації Рідної Школи ім. І. і І. Кокорудзів

Коли польська преса повна сьогодні вісток про недалекі поважні зміни у польському політичному житті, то ми з свого боку бажалиб, щоб зміни прийшли і в ділянці польсько-українських відносин: щоб слово „нормалізація" не залишалось тільки пустим фразеольогічним згуком, за яким може йти і втримування п. Міхася Бачинського у „Народньому Домі", і лемківська та волинсько-поліська дійсність, і шкільний утраквізм, і „неістнуюча" справа українського університету, і діяльність пп. старостів у ролі організаторів конкуренційних молочарень, і брак часу впродовж 2-ох літ затвердити статут „Соколові", і війна з інвалідськими шапками, і сотки інших прикладів з щоденної практики.

В Палестині дещо спокійніше.

ЄРУСАЛИМ, 28. 5. ПАТ. Поліція та військо зовсім опанували ситуацію. В місті настільки спокійно, що поліції та вояки поздіймали шоломи.

ПІДСУМКИ.

ЄРУСАЛИМ, 28. 5. ПАТ. Від 19. квітня ц. р. в заворушеннях убили 1-го европейця, а ранили 17-ох; тубільців убили 48-ох (24-х арабів, 22-х жидів та 2 християн), ранили з 31-го: 182-х арабів, 105-х жидів і 44-х християн. Арештували 969 арабів і 275 жидів. 493 арабів засудили, більшість арештованих жидів уневиннили.

Китай не погоджується на збільшення японських залог.

НАНКІН, 28. 5. ПАТ. Ком. уряд відкинув вияснення яп. уряду про причини збільшення залог у Півн. Китаю до 10.000 вояків та наказав свому амбасадорові у Токіо зробити новий демарш у цій справі.

НАПАД НА ПОЇЗД.

ПЕКІН, 28. 5. ПАТ. Опришки напали на поїзд між Харбіном і Погранічная, викинувши його з рейок. У боротьбі згинуло 9-ох військових та 3-ох цивільних пасажирів.

о. О. ПРИСТАЙ. 31

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

На залізниці й по великих ресторанах у більших американських містах були зайняті тільки чоловіки, а не муринки.

Мурини визначалися також гумором. З них були правдиві сміхуни, що знаменито забавляли товариство. Білі, чекаючи на поїзд або на трамвай, залюбки прислуховувалися до жартів і сміховинок мурина.

На залізничій зупинці в Карнегі був мурин, щось, ніби начальник стації. До речі, він тільки з червоною хоругвою зустрічав поїзди. Їдучи часто до Пітсбурга, я чекав іноді на двірці, де сходилися наші українські робітники, хорвати, словаки та поляки. Мурин розвеселював їх своїми оповіданнями. За 26 років своєї служби навіть навчився трохи говорити по славянськи, себто мішанину українських, хорватських, словацьких і польських слів. Але звичайно переходив на англійську мову, бо нею добре володів і міг якслід висловитися. Мене завсіди вітав: „Як маєш? Ще час до трену"[1]).

Одного разу я почув, як він оповідав свій жарт, що хоч і грубший, одначе своєрідний муринський. Ось так мурин ламав словами:

„Я мам краву, але сана ваган[2]) давно перестала доїтися..."

„Та в тебе навіть нема стайні!" — загуділи в один голос слухачі.

„Вона живе зі мною вже 30 літ!..." — відпалив мурин, маючи тут на думці свою жінку.

•

Мурини мали звичайно чистий і сильний голос. Тому інтелігентніших з них американці охоче ангажували до розривкових підприємств, до всяких театрів і кін. Там вони співали муринські пісні, повні іронії та сарказму, переплітані свіжим і здоровим, хоча й простим муринським гумором.

Всі американські мурини були християнами ріжних віроісповідань. Належали до таких церков і сект як протестантська, пресвитеріянська, епископальна, лютеранська, біблійна, африканська і т. д. Чимало муринів було католицької віри; чорного римо католицького епископа я бачив на Евхаристичному Конгресі в Шикаго

[1]) Train — поїзд.
[2]) Сожовитий лайливий вираз.

В кожній місцевості мали мурини свою церкву й проповідника, чи пак прічера, звичайно колишнього робітника, що вивчився Святого Письма й реторики. Їх богослуження відбувалися перед самим полуднем або коло 4-ої години пополудні й складалися з читання св. Письма, співу й проповіді. Співали дуже гарно і з чуттям, зате їх проповіді були занадто галасливі, іноді й до дикого реву подібні.

В Карнегі мали мурини свою церкву в такім близькім сусідстві з нашою українською, що обидва храми дотикались дахами. Бувало підчас муринської проповіді прічер так немилосерно вигукував на своїх парохіян, що нам, українцям, попросту годі було закінчити наше богослуження. Мурини, слухаючи проповіді, викрикували часто „носер!" або „єссер!"[3]), плескали в долоні, реготалися і робили навіть довші завваги. За добре виголошену проповідь нагороджували прічера рясними оплесками.

Мурини мали свої церковні братства й товариства, і власні оркестри. При нагоді великих свят одягали мурини на себе оригінальні однострої і капелюхи з перами або зі забарвленим волоссям з кінського хвоста.

В Америці існувала ще одна особлива порода муринів-мулятів, що походили з мішаних подруж білих з чорними. Вони були гарної постави, смагляві, інтелігентні й чемні.

Всі мурини у Зл. Державах говорили виключно по англійськи. Колись за часів невільництва мурини жили здебільша в південних плянтаторських стейтах. По знесенні невільництва почався еміграційний рух з півдня на північ, що по світовій війні прибрав масовий характер. Мурини, цивілізуючись, мали щораз більші життєві вимоги, що їх на півдні не могли заспокоїти. Тому мандрували звідтіля на північ, де по копальнях вугілля і фабриках знаходили далеко ліпші зарібки, ніж на бавовняних і інших плянтаціях.

—o—

Мурини практичні в житті. Їх студіююча молодь використовує вакації, щоб заробити собі грошей на дальші студії. Ось до гартфордської округи приїзджає щорічно приблизно 160 чорних високошкільників. Вони працюють щонайменше три місяці підчас сезону на шістьох тютюнових плянтаціях. За свою працю дістають мешкання, хліб і три або чотири доляри денно. Тут за цих кілька місяців мають змогу заощадити собі стільки грошей, що потім можуть прожити в місті цілий шкільний рік. (Далі буде).

[3]) No. sir yes. sir. у значінні: „позаза" або „ні".

Українські діти до шкіл Рідної Школи!

Український нарід тільки тоді осягне повновартість з іншими культурними народами, коли власними силами виповнюватиме всі запотребування нації. Для цього підготовляє українську дітвору й українську молодь Рідна Школа у своїх школах і виховних установах, що попри приписане державним пляном знання — дають також національне виховання, сперте на українській традиції, українській історії, географії, літературі і культурі.

На днях відбудуться **вписи до всіх шкіл і виховних установ Рідної Школи у Львові і в краю,** а батьки й опікуни подбають певно, щоби всі рідношкільні школи й виховні установи заповнилися вщерть українськими дітьми й українською молоддю.

Речинець вписів до шкіл і виховних установ РШ в краю назначують Дирекції й Управи в порозумінні зі своїми компетентними повітовими чи місцевими рідношкільними організаціями.

Речинець вписів до шкіл і виховних установ РШ у Львові такий:

I. ДО ВСЕНАРОДНІХ ШКІЛ РШ У ЛЬВОВІ ВІД 2—10 ЧЕРВНЯ 1936:

Для Середмістя і Стрийської (Галицької) дільниці:

7-клясова дівоча школа ім. Шевченка, вул. Мохнацького ч. 12.

6-клясова хлопяча школа ім. Т. Шевченка, вул. Супінського 21.

Для Городецької і Янівської дільниці.

6-клясова дівоча школа ім. Б. Грінченка, пл. св. Юра ч. 5.

7-клясова хлопяча школа ім. Б. Грінченка, вул. Городецька 95.

Для Жовківської дільниці, Замарстинова і Знесіння:

6-клясова мішана школа ім. Кор. Данила, вул. Жовківська 62.

Для Личаківської дільниці:

6-клясова мішана школа ім. Князя Льва, вул. Крупярська 15.

Левандівка:

6-клясова мішана школа, вул. Варшавська 8.

Клепарів:

Всенародня мішана школа, „Народній Дім" (біля церкви).

До всенародніх львівських шкіл РШ повинні висилати свої діти не тільки українські батьки зі **Львова**, але й із **підльвівських громад,** щоб дати їм змогу до дальшої загальної чи практичної освіти, бо без покінчення вище-ступневої народньої школи не приймуть ані до середніх ані до фахових шкіл.

Шкільні оплати не повинні батьків залякувати, бо нині і в державних школах за науку треба оплатити, а в школах Рідної Школи шкільні оплати розмірно дуже малі. До тогож повну оплату платить тільки той батько чи опікун, що може платити. Хто не може, тому зменшують шкільні оплати до половини, третини й четвертини, а на випадок доказаної крайньої вбогости зовсім звільняють від шкільної оплати.

Не треба забувати, що Рідна Школа йде найбільше назустріч незаможній дітворі. Вона дбає про убрання, про обуву, про шкільні книжки й інші шкільні потреби для незасібної молоді та займається її доживлюванням і лікуванням.

II. ДІВОЧА ГІМНАЗІЯ РШ ІМ. І. і І. КОКОРУДЗІВ.

вул. Моджеєвської ч. 9. (власний будинок).

Вступні іспити до кляс II., III. і IV. гімн. нового уладу та до кляс VII. і VIII. гуманістичної гімназії відбудуться 18. і 19. червня ц. р.

Вступні іспити до І. кляси гімн. нового уладу відбудуться по 20. червня ц. р.

Вписи до всіх гімн. кляс відбудуться 20., 22., 23. і 24. червня ц. р. в урядових годинах у Дирекції гімназії.

III. КОНЦЕСІОНОВАНА ЗАХОРОНКОВА СЕМИНАРІЯ.

вул. Мохнацького ч. 12.

З огляду на чимраз більше запотребування фахових захоронкарських виховниць для захоронок, дитячих садків і світлиць — захоронкова семинарія РШ є дуже на часі і порадно з неї якнайбільше користати. Туди приймають учениці, що покінчили 7 кляс народньої приватної чи прилюдної школи у віці від 14—18 літ, а старші за дозволом Кураторії Л. Ш. О. З новим шкільним роком буде І. II. кляса захоронкової семинарії. Вписи і вступні іспити до тих кляс вібудуться у днях 19.—25. червня ц. р. Зголошуватися можна вже тепер щоденно в канцелярії Дирекції захоронкарської семинарії при вул. Мохнацького ч. 12., II. поверх.

IV. КОЕДУКАЦІЙНА ТОРГОВЕЛЬНА ШКОЛА.

вул. Хшановської ч. 9.

Ця школа подає основи теоретичної і практичної торговельної і кооперативної освіти й веде:

1) Трирічну коедукаційну Торговельну Школу, до якої приймають молодь після скінчення 7-ої кляси всенародньої приватної чи прилюдної школи. (Вписове 10 зол., місячна оплата 25 зол.).

2) Однорічний Торговельно-Кооперативний Курс для абсольвентів (ок) середніх шкіл. (Вписове 10 зол., місячна оплата 25 зол.).

Вписи приймають постійно аж до 5-го липня ц. р., а на Однорічний Курс можна зголошуватися до кінця вересня ц. р.

V. МУЖЕСЬКА ФАХОВО-ДОПОВНЯЮЧА ШКОЛА.

вул. Городецька ч. 95.

Ця школа приймає до І. кляси термінаторів усіх фахів, а до II. і III. кляси термінаторів столярського, шлюсарського, шевського і споріднених фахів. Школа має концесію Міністерства. Вписи відбудуться **22. і 23. червня** ц. р., але зголошуватися можна вже тепер. Приймають термінаторів від 14. року життя. При вписах предложити: метрику, посвідку щіплення віспи та останнє шкільне свідоцтво щонайменше 4-ої кляси народньої школи. Наука 2—3 річна — безплатна. Вписове 5 зол.

VI. ДІВОЧА ФАХОВО-ДОПОВНЯЮЧА ШКОЛА.

вул. Моджеєвської ч. 9. (будинок дівочої гімназії РШ).

Ця школа приймає учениці від 14. року життя, що термінують у фахах кравецькім і біличнярськім. Школа має концесію Міністерства. Вписи відбудуться 22. і 23. червня ц. р. в годинах від 5—7 (17—19) пополудні. При вписах предложити: метрику, посвідку щіплення віспи та останнє шкільне свідоцтво щонайменше 4 кляси народньої школи. Наука 2—3 річна — безплатна. Вписове 5 зол.

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ І ГРОМАДЯНИ!

Освідомлюйте всіх довкола і представляйте великі користи, які дають українським дітям та українській молоді ріжні школи РШ зі своїм рідним учительством! Того всього не може дати й не дасть чужа школа з чужим учителем. Кожний: інтелігент чи міщанин, селянин чи робітник, зарібник чи безробітний, словом — кожний бажає своїй дитині добра і тільки через незнання та непоінформованість замість добра, робить своїй дитині тяжку кривду, поминаючи рідну школу і посилаючи її до чужої. Цього не повинно вже в нас бути!

Тому ділом докажім, що розуміємо правду слів, що „**в Рідній Школі наша будучність!**" та подбаймо, щоб **українські діти й українська молодь найшлися під опікунчими крилами Рідної Школи!**

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ.

Великий процес ОУН у Львові.

ВІДЧИТУВАННЯ ЗІЗНАНЬ

У четвер, четвертого дня розправи, протоколянти відчитували ще цілу годину слідчі зізнання підс. Спольського.

ДАЛЬШЕ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО ОУН.

Після того в год. 10.45 став зізнавати підс. **Мащак,** який признався до приналежности до ОУН. Одночасно заявив, що не буде боронити своєї особи, лише ідею. Тому предсідник йому перервав і не дозволив говорити про мотиви. Підсудний осудив свої зізнання, що їх склав у слідстві та підкреслив, що не буде далі зізнавати, бо не має змоги скласти заяви. На питання предсідника, про що хоче говорити, підсудний запротестував проти того, що вчора його вивели зі салі, але предсідник не дав йому далі говорити. На дальше питання у справі вбивства дир. Бабія підсудний почав осуджувати убитого директора і тоді предсідник звернув йому увагу, що не слід так говорити про покійну людину. По відповідях на питання обор. д-ра В. Загайкевича та д-ра Горбового, на внесок прокуратора предсідник доручив відчитати його зізнання зі слідства.

По півгодинній перерві поліція ввела на салю в год. 12-ій **підс. Я. Макарушку,** який склав довші зізнання. Признався до приналежности до ОУН, до якої вступив 1928 р., до того, що пізніше належав до екзекутиви і був розвідчим референтом. Відкликав частинно свої зізнання, якими обтяжив деяких підсудних, бо у слідстві складав свої зізнання вичерпаний зовсім зі сил, тому що на поліції мусів підсудний зізнавати кілька днів без перерви. Слідчий суддя переслухував підсудного в часі, коли він був недужий і мав високу горячку. Підсудний зізнав, що спершу в організації був інструктором „Юнацтва". Праця підсудного між молоддю полягала на тому, що підсудний давав реферати про наші визвольні змагання та з військової ділянки. Чи молоді давали нелеґальну літературу не знає, бо це до підсудного не належало. Працюючи в Юнацтві підсудний познайомився з бл. п. Степаном Охримовичем. Одної днини Барановський заявив підсудному, щоб був приготований до виїзду на провінцію. До виїзду не прийшло, бо підсудного арештувала поліція в осени підчас демонстрацій коло св. Юра. На питання предсідника, чи підсудний хотів у деяких хвилинах покинути ОУН, підсудний відповідає, що не пригадує собі таких хвилин. Опісля дає вияснення до зізнань підс. Пашкевича, який був його товаришем. З підс. Пашкевичем працював від 1933 р. над зорганізуванням розвідчого відділу у краю. Завданням розвідчого конспіративного відділу було підготовити відповідних людей до розвідки. Признає, що в 1931 р. перейшов вишкіл в організації, який тягнувся 6 тижнів. З власної спонуки обсервував банк і пошту при вул. Фридрихів, але своїх спостережень нікому не передавав. Належав до краєвої екзекутиви, але в засіданнях участи не брав. Хто ще належав до екзекутиви — підсудний не дає відповіди. Щож торкається слідчих зізнань у справі стеження військових обектів, то вони неправдиві. Признає, що вів слідство лише в одній справі, а саме чому не відбулася демонстрація перед большевицьким консулятом. Після цього слідства припинено у членстві дві особи з організації. Хто доручив вести слідство — підсудний відмовляє відповіди. Каже, що присуд смерти на члена організації мусів затвердити провід організації. Щож торкається присудів смерти на нечленів підсудний заявляє, що не знає чи провід організації мав їх затверджувати. Спольського підсудний знав особисто, але організаційно з ним не стрічався. Не стрічався теж організаційно з Коцюмбасом. Признає, що з доручення пок. Степана Охримовича говорив з Коцюмбасом. Це було на початках повстання ОУН і тоді підшукувано людей до організації. Признає, що з доручення Барановського мав стежити за ком. Білевичем. Тепер підсудний добре розуміє, що Барановський наказав стежити йому за ком. Білевичем тому, щоб відвернути увагу організації від ком. Чеховського, з яким Барановський часто стрічався. Відкликує свої слідчі зізнання, які торкаються підс. Коцюмбаса. З Стецьком теж організаційно підсудний не стрічався. Опісля оповідає про грипс, який підсудний дістав у вязниці в січні 1935 р. Заявляє, що зізнання, які торкаються підс. Стецька та Янова, є неправдиві. Зізнання підсудного щодо особи Равлика теж не відносяться до його особи. Далі відмовляє зізнань на питання, чи стрічався організаційно з підс. Мелюцою. Підкреслює, що з Р. Шухевичем ніколи організаційно не стрічався. Признає, що бачив його один раз на ширшій нараді у справі протишкільної акції, але в цій нараді брали участь теж старші громадяни. Тому предсідник відчитав відповідні уступи зі слідчих зізнань підсудного. Опісля підсудний дає вияснення на питання прокуратора та оборонців: д-ра Горбового, д-ра Шухевича, м-ра Жизневського, д-ра В. Старосольського. На питання цього останнього зізнає що з підс. Федаківною та В. Свенціцькою не стрічався ніколи.

З черги прокуратор поставив внесок, щоб відчитано слідчі зізнання підс. Макарушки в цілости тому, що його зізнання на розправі є

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК** ул. Ягайлонська ч. 24.
ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 цм. Тел. 252-54.

ПАЛЯС | БЕЗ ГОЛОСНОЇ РЕКЛЯМИ! **З ТУЗИ ВІДНЯ** Ольга Чехова, Густа Губер, Лео Шлезак.
у програмпм козирі **ПРИНАГІДНИЙ РОМАН**
Хто хоче забавитись, хай спішить до нас!!!

суперечні зі слідчими зізнаннями. Оборонець підс. Макарушки д-р К. Паньківський спротивився відчитуванню довгих слідчих зізнань підсудного підкреслюючи, що якщо зізнання підс. Макарушки в дечому ріжнилися, тоді предсідник відчитував дотичні уступи з його слідчих зізнань. До цього спротиву прилучився обор. д-р Шухевич. Одначе прокуратор далі домагався, щоб таки відчитано всі зізнання підс. Макарушки. Тоді обор. д-р В. Старосольський подав короткі мотиви, чому не слід таки відчитувати зізнань підс. Макарушки. По короткій нараді трибунал прихилився до внеску прокуратора і протоколянт почав відчитувати обширні слідчі зізнання підс. Макарушки.

В год. 2.30 пополудні предсідник відложив розправу до пятниці 9 год. рано.

*

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ У СПРАВІ ЛЬВІВСЬКОГО ПРОЦЕСУ ОУН.

Перед сьогоднішньою розправою в год. 8.30 рано відбулась у кімнаті справоздавців у суді пресова конференція, скликана з ініціятиви адміністраційних чинників. Присутній представник воєвідського уряду заявив, що влада не може терпіти, щоби преса оголошувала ті частини процесу, які спричинюють підсудні з демонстраційних оглядів, та які ворожі для держави чинники можуть використовувати у своїй протидержавній пропаганді. Звертаючи на це увагу представник адміністраційної влади зажадав, щоби преса стосувалася до того, якщо не хоче підлягати конфіскатам.

Тому, що ми стрічалися вже із замітами, чому не подаємо точного звіту зі судової салі, подаємо до відома наведене становище влади.

Мистецький килим
перемагає тандиту.

(З приводу цьогорічної вистави „Гуцульського Мистецтва“).

„Килим“ це сьогодні дуже популярне слово; продукція килимів належить до найпоплатніших. Продукують їх усі: арійці так само добре, як семіти, поляки так само, як українці, неуки з рівною завзятістю, як знавці, люди з кваліфікаціями і просто таки партачі. Склепові вітрини і плечі торговців-носіїв, так і вгинаються під тою килимарською тандитою.

Бо коли 50 літ з горою товкмачать людям, що килим, точніше — український килим, це твір мистецтва рівнорядний з „перським диваном“, коли людей переконують, що килим, це не тільки естетична насолода для ока, але й найпевніша ознака доброго смаку й культурности, то остаточно люди дадуться не так переконати до справжнього килиму, як „набратися“ на ту продукцію, що її некваліфіковані, але проворні продуценти й торговці, замісць килиму продають.

Колись бралися за продукцію килимів або меценати, як Федорович з Вікна, або мистецтвознавці й мистці, як Кричевський. Маючи на увазі суто мистецькі цінности старого килимарства, пробували вони перещепити їх у сучасну продукцію і... записавши свої імена в історії мистецтва, побанкротували. Уступили місця продуцентам, що їм лежала на души не так культура, як дохідність килимарства. Перші кинули гасло, дали почин до відродження старого українського килимарства, другі — покористувалися тим гаслом для реклями, але само килимарство звели на манівці. Всі оті „маки“ і „рожі“, мовляв, „мов живі“, — всі оті вишивки перекладані на ткацький станок, ці навмання підібрані, зле зрозумілі, зате розкрашені крикливою аніліновою ромби, трикутники і квадрати, вся та безліч найріжнородніших декоративних мотивів, століочених на одній площині килимового „фільцу“, оце картина трагічного непорозуміння, з якого всеж живе більшість сучасних галицьких килимарень.

Та є в нашій килимарській продукції і винятки від загально принятої норми. Є люди й установи, що вміють поєднати творчі гасла Федоровичів і Кричевських з вимогами збутового ринку. До таких винятків належить наша косівська килимарня **„Гуцульське Мистецтво“**.

Основана в 1922 р., вже в 1930 р. уладила вона свою першу виставу у Львові. Поруч зі стереотипними „косівськими килимами“, показала вона нам тоді кілька експонатів, що викликали захоплення знавців. Кілька килимів першої вистави „Гуцульського Мистецтва“ було виконаних на підставі проектів кращих українських малярів — посередніх учнів В. Кричевського... При цьому для їх продукції вжито не фабричної, а ручно пряденої й чесаної вовни. Мало того! Для крашення тієї вовни вжила килимарня не фабричних, анілінових красок, а рослинних, добутих на підставі старих рецепт українського килимарства. От була то новина, з якою стануло „Гуцульське Мистецтво“ перед громадянством на своїй першій виставі. Не диво, що успіх був запевнений. Не тільки публика, але й чужі, оцінила зусилля „Гуцульського Мистецтва“, щоб відродити найкращу традицію українського килимарства.

Цього року владило „Гуцульське Мистецтво“ свою другу з черги виставу у Львові. На ній побачили ми, що дальших шість літ своєї праці воно не змарнувало. Навпаки. Пішло далі у своїм розвою, щодо форми і щодо техніки своїх килимів. На цьогорічній виставі мали ми нагоду оглядати кількадесять **нових** килимів „Гуцульського Мистецтва“. Заповнили вони дві великі салі і гол ь Промислового Музею. Кількадесять експонатів, а кожен з них інший і ніодного трафаретного. Килим у килим, ревеляція за ревеляцією. Мов у калейдоскопі бачили ми в них відзеркалення найвидатніших етапів розвоєвої форми українського килимарства, від найстарших — перських та візантійських традицій, через барок, рококо, бідермаєр, аж до композицій сучасного конструктивістичного килимарства. Так живе історія українського килиму, відтворена в експонатах одної килимарні! А коли додамо до того ще й факт, що найкращі зразки цьогорічної вистави „Гуцульського Мистецтва“ виконані предковічною „гребінковою“ технікою, яка зрікаючись дешевизни при виробі, дає максімум естетичного враження, то зможемо собі уявити всю суму добутих осягів „Гуцульського Мистецтва“ за останні роки його праці.

Нині вже можемо бути спокійні за долю відродженого українського килимарства. „Гуцульське Мистецтво“ показало, як можна продукувати стилеві й цінні килими, не нехтуючи рівночасно вимогами купецької калькуляції. Навіть здеморалізована килимарською тандитою публика, переконалася на цьогорічній виставі „Гуцульського Мистецтва“, що поплатність килимарства не мусить іти в парі з дешевизною форми, матеріялу й техніки.

Микола Голубець.

Перед академією
в честь Петлюри.

В десятиліття смерти бл. пам. Отамана Симона Петлюри відбудеться в салі Великого Театру дня 31. травня жалібна академія. Музичною чи пак симфонічною частиною свята занявся на просьбу комітету для вшанування памяти Петлюри — СУПРОМ, а радше його композиторська і виконавча секція. У виборі симфонічної програми слідні дбайливі заходи зберегти стовідсоткову українськість жалібної академії. Згідно з поважним характером свята підібрано твори урочисто-поважного змісту. Для нашої публики буде це не тільки рідка нагода почути український симфонічний концерт взагалі, але й пізнати нові твори українських композиторів ріжних напрямків, та однозгідних у своїй українськости.

Майже всі твори виконають у Львові вперше, деякі вперше взагалі. *Похоронний марш Нестора Нижанківського* на народніх мотивах з цитатом „Ще не вмерла“, початково подуманий на дуту орхестру, зінструментував автор на симфонічну орхестру. Симфонічних похоронних маршів небогато не тільки в українській, але й світовій музичній літературі. В більшості послуговуються жалібним маршом з „Ероїки“ Бетовена або зінструментованим похоронним маршом з фортепіянової сонати б-моль Шопена. Щоби вдержати одноцільність програми та її українськість, постаралась композиторська секція „СУПРОМУ“, щоб на цій українській академії виконано український жалібний марш. *„Тризна“ Зиновія Лиська* — це теж похоронна картина. Її провідним мотивом є „Ой Морозе, Морозенку“. Твір надавичайно цікавий у концепції, як і в технічному виконуванні. Дуже доцільна інструментація насуває слухачеві майже зорові картини — глухого болю, але без сентиментальної розніжености, такого болю, який родить пориви і чини.

„Псалом Давида“ виконував уже, правда, *М. Голинський*, але тільки за акомпаніяментом фортепіяну. Хоча фортепіян був найгіршої якости, твір все таки своєю глибиною робив велике враження. Тому можна сподіватися, що музична ідея *Барвінського*, відтворена силою всіх виразових засобів великої орхестри і співака тої міри, що М. Голинський, зробить дійсно глибоке враження і на найбайдужнішого слухача. *„Не забудь юних днів“* Лисенка — це пісня, яку Петлюра любив, часто сам співав — і якої слова (Франка) стали моттом його життя. З пієтизму вставлено цей твір у програму, хоча з нею не має він ніякого музичного звязку. Для додержання симфонічної стилевости зінструментував Барвінський цю пісню нарочно на цю академію.

„Варіяції“ Миколи Колесси — це великий симфонічний твір. На зважаючи на свою форму, має цей твір свою програму. Автор наче описує уривок з життя сучасного українця. Широка тема в степовому дусі як не можна краще виводить наші думки на шлях українськости. Але вже в першій варіяції змальовує М. Колесса найближчий його психіці куток Української Землі — наші гуцульські гори. Але ті дві теми не бються, навпаки: переходять у заспокійливу плавність. Та її перериває фугатто. Трембіти голосять, перекликуються. Голосять те саме так, немов собі на пяти наступають. Чому? Що голосять? Як відповідь приходить панахида, повна глибокого внутрішнього жалю. Немов сумує хтось не тільки серцем, але й мозком. Наситившись сумом, чуємо легке „скерцандо“. Немов ми вийшли з церкви, де була панахида і на дворі побачили дітей, що бавляться. Отсей контраст викликує в нас реакцію. В душі родиться якийсь несвідомий порив (тема в оберненні). Повстає питання, чому це так? Як відповідь внутрішній заклик — не піддаватись долі, заклик до бою. В останній варіяції (подвійна фуга) йде бій. Ясно українська тема змагається з ворожою. В бій вступають нові елементи. Три головні теми, що ми їх стрічали в творі, зціпились на добре (яка велитенська майстерність композиторської техніки!). Та українська тема чимраз більше вибивається — аж кінцево опановує своєю перемогою.

Орхестру вестиме *Микола Колесса*. Це диригент, що живе кожним тоном партитури та силою своєї відтворчої індивідуальности примушує всіх іти за собою: орхестру і публику.

Крім симфонічних творів виступить у музичній частині академії ще *мужеський хор* з кількома піснями Лисенка і Стеценка під орудою відомого хорального диригента *Д. Котка*. В немузичній частині почуємо, крім двох промов, рецитацію нашої відомої артистки *Лесі Кривіцької*.

Павеліч арештований?

ВІДЕНЬ, 28. 5. ПАТ. Жандармерія арештувала югословянського громадянина на імя Якова Гудзеча. Підозрівають, що це Павеліч, якого югосл. поліція пошукує як обвинуваченого у вбивстві короля Олександра. Покищо австрійська і югославянська влада не дали ніяких вияснень

НАЙЦІКАВІША КНИЖКА
НАШОГО ЦЬОГОРІЧНОГО СЕЗОНУ
Ірини Вільде,
ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ
208 сторінок.
Замовляти в Адміністрації „Діла“. Порто 30 сот.
Ціна 1.50 сот.

✝ Д-р Ігор Лоський.

Дня 27. травня в 13½ год. помер у львівському загальному шпиталі після тяжкої недуги український історик Ігор Лоський. Покійний вродився в грудні 1900 р. і був сином відомого українського громадського діяча й ученого правника, пок. вже Костя, б. помічника губ. комісара в Галичині в 1917 р., згодом директора департаменту міністерства закордонних справ та українського посла в Фінляндії і Швеції, врешті професора римського права в українському університеті у Празі. Покійний Ігор покінчив першу українську гімназію в Києві, університетські студії у Празі, перебував якийсь час у Німеччині і врешті переселився до Львова, де працював як учитель Малої Семинарії та співробітник ріжних українських видавництв.

Серед тяжких умовин життя присвячувався Ігор Лоський науковій праці. Темою його історичних дослідів були світлі постаті з історії старої Гетьманщини, культурні звязки України з Німеччиною в XVII—XVIII ст. та врешті проблема участи українців у декабристському русі. З його друкованих розвідок слід відмітити: „Юрій Немирич, канцлер Вел. Руського Князівства", „Українці на студіях у Німеччині в XVI—XVIII ст.", „Zur Geschichte der kulturellen Beziehungen zwischen Deutschland und der Ukraine im 17. u. 18. Jh." та „Fr. Bodenstedt u. die Ukraine". Цікаві є погляди покійного на декабристський рух на Україні, висловлені на засіданні комісії нової історії України НТШ. Пок. д-р Лоський піддав у сумнів погляди радянських українських дослідників, які в декабристському русі добачували прояви українського національно-революційного руху. На його думку, хоча рух декабристів був звязаний територіяльно з Україною та брали в ньому участь деякі українці, все таки цей рух не висував ніяких українських національних гасел; українські з роду декабристи походили із збіднілого дворянства, що затратило свою національно-державницьку традицію, підчас коли заможне українське дворянство в тому часі її ще зберігало.

Тяжка недуга і передчасна смерть не дозволили многонадійному українському історикові прояснити неодні темні сторінки з минулого України. А займався він також популяризацією деяких моментів з історії України, головно на сторінках „Життя і Знання". Був теж діяльним членом Т-ва Українських Емігрантів і ТОПІЖ-у.

Покійний, великий ідеаліст, учасник бою під Крутами, підкошений у цвіті життя, осиротив жінку Ольгу з дому Приходьків та 7-літню доночку Олєнку. Похорони його відбудуться в пятницю в год. 15-ій з крипти при вул. Пекарській на Личаківський цвинтар.

Земля Йому пером!

Загальні Збори
Товариства „Дністер".

Дня 28. ц. м. відбулись у власній салі Загальні Збори Т-ва „Дністер". До обідової перерви Збори розглянули звіт з діяльности Т-ва взаїмних обезпечень, а після обіду — діяльність Кооперативного Банку „Дністер".

Загальні Збори відкрив голова Надзірної Ради сен. *Остап Луцький*. Проводив Зборами дир. *Микола Заячківський*, секретарював *д-р Іван Гижа*. На скрутаторів покликано: М. Островського й д-ра Юлія Савчака. Після прийняття без читання протоколу з попередніх Загальних Зборів звіт з діяльности Управи зложив завідуючий директор п. *Ярослав Колтунюк*.

Цьогорічні Збори Т-ва взаїмних обезпечень „Дністер" попередила відома пресова кампанія у справі нового положення Т-ва, що його витворила наша теперішня дійсність, на яку головно складається закон про державне обезпечення з його монополістичними тенденціями. Читачі „Діла" могли вже ознайомитись із новою ситуацією Т-ва взаїмних обезпечень в комунікаті, що його недавно оголосило Т-во „Дністер", а також з передовиці „Діла" у тій справі.

Дискусія на Загальних Зборах, загально беручи, не внесла до справи ніяких нових чи суттєвих моментів, які не були би вже передтим відомі. Зате і вона і очевидно обі звіти сенатора О. Луцького та урядуючого директора Я. Колтунюка основно виснували ті обективні умовини, що витворилися для Т-ва взаїмних обезпечень „Дністер". У цьому є безперечно позитивний вислід Загальних Зборів. Можна з приємністю підчеркнути, що всі учасники дискусії річево і поважно поставились до справи. Далі слід ствердити, що ніяких закидів під адресою Надзірної Ради чи Управи не було. Нарешті яскраво зазначилась однодушна думка про необхідність скріпити нашу національну працю та активність, щоб не тільки вирівняти наші страти у цій ділянці, але ще й розбудувати інші відтинки праці Т-ва. Після дискусії одноголосно признано абсолюторію Управі Т-ва. А далі Збори приступили до перевибору вильосованих членів Надзірної Ради. Вибрані ті самі особи, себто: сенатор *О. Луцький*, сенатор *о. Р. Лободич*, *д-р Л. Макарушка* і радник *Ю. Федусевич*. На заступників членів Надзірної Ради вибрали двох попередніх: *о. С. Онишкевича* й інж. *О. Пежанського* та інж. *В. Несторовича*.

ТАКОЖ У ЧАСІ,
КОЛИ ЗАЙМАЄТЕСЬ
СПОРТОМ
НІВЕА

Крем Нівеа зол. 0.40—2.60
Олійок Нівеа зол 1.00—3.50

НОВИНКИ.

— **На уфундування вітражу в Успенській церкві** з нагоди 70-ліття о. кан. Д. Лопатинського зложив в Адмін. „Діла": Дир. Маркіян Кисілевський 5.— зол.

— **Найнижча ціна масла в році.** Повідомляємо П. Т., як що року, що тепер є саме найнижчі ціни масла і найвигідніший час на закупно дешевого масла до топлення на запас. Користайте з доброї нагоди і купуйте доки вистарчить запас в крамницях „Маслосоюзу" добре масло на топлення по ціні зол. 2.— за кг. 2-3

— **Білети на Академію памяти С. Петлюри,** що відбудеться у Великому Театрі 31. травня в год. 12.16 вполудне, можна ще дістати в книгарні Тов. „Просвіта", вул. Руська 1., а в день академії при касі. 2187

ІВАН ФРАНКО 2)

Мої знайомі жиди.

Окрім Фавля приходили ще інші жиди періодично до нас до дому. Це були так звані „димкарі", ремісники, що при помочі вирізьбних із дощок зразків, валка й свого роду друкарської фарби вибивали ріжні примітивні зразки на шматках білого грубого полотна; це так замальоване полотно (димку) уживали звичайно на жіночі спідниці, що їх носили в робочих днях і лише в неділі та свята робили місце уборам, зробленим з барвистих міських матерій. Самозрозуміло, що ми, діти, приглядалися маніпуляції цих примітивних димкарів із найбільшою цікавістю й подивом. Пізніше у Дрогобичі мав я нагоду ближче приглянутися домовому життю такого димкаря й бачити його в часі літніх місяців, коли задля польових робіт його ремесло зупинялося, при іншій праці, а саме при мозольному вирізуванні тих зразків на дошках.

Нарешті треба пригадати тут іще одну картину, що живо лишилася мені в памяті з того часу. Це образ іншого жида-торговця, що на малому однокінному возі їздить по селах і голосним криком „Міняй онучі, міняй" приваблює селян і селянок, дівчат, дітей і дорослих на гідну уваги виміну торговлю. Він збирає полотняні лахи (вовна і бавовна виключені) що вживаються на фабрикацію паперу; в заміну за це дає він малі ножі, голки, нитки, пацьорки, наперстки, стьожки тощо. Цікаве при цьому зокрема те, що селяни дають речі, які в їх очах не мають майже ніякої вартости й про дійсну ринкову вартість яких навіть не здогадуються, а від жида дістають за це предмети, які в їх очах усе таки представляють грошову вартість. Що при цьому все таки сильно торгуються, при чому селяни й зокрема селянки ставлять цілком наслідно свої домагання, робить справу досить комічною. У своїй новелі „Boa Constrictor", німецький переклад якої надрукowано у віденській „Arbeiterzeitung", спробував я змалювати перебіг такого жида-торговця зазами в околиці Дрогобича.

Маючи шість років, прийшов я з батьківського дому до сусіднього села Ясениця Сільна до тамошньої народної школи. Тут перший раз зіткнувся я ближче з жидами. У школі було також двох жидів, хлопців, синів тамошнього шинкаря, і вони саме були моїми шкільними товаришами. Обидва були кріпкими веселими хлопцями, що почувалися цілком добре в товаристві сільських дітей, з старшими учнями як із собі рівними жартували й бавилися, з молодших кпили або їх протегували, а взагалі далеко більше були розвинені ніж усі інші учні. Це було зовсім природне, бо вони крім обовязкових шкільних предметів училися вдома ще дечого іншого, і їх не можна було бачити у вільних годинах як і у свята, на вулиці або в полі. Старший із них, Аврамко, міцний хлопак, був моїм особливим заступником, бо я як мениий, незвичайно несміливий хлопець багато мусів витерпіти від сваволі інших учнів. Аврамко був наскрізь живою натурою. Уже тоді, коли ми, інші учні, думали ще про дитячі забави, він приготовлявся вже до практичного життя й по двох роках пішов до Борислава заробляти на хліб. При тому він був другом природи, зокрема любив птахів і лови риб. У цих його поетичних екстраваганностях саме я став його спільником і товаришем. Ми волочилися по полях, щоб ловити молоді перепелиці й дикі качки та прослідкували своїми цікавими очима всі калабані потока, що пливе серединою села, щоб вислідити, чи нема якоїсь більшої риби, плітки або . . . . [1]) на якого ми пізніше систематично полювали руками або імпровізованими сітями.

По дворічній науці в цій сільській школі прийшов я до Дрогобича до тамошньої так званої нормальної школи, якою управляли ченці Василіяни. Тут було також багато жидів-учнів, але отці держали їх в окремих лавках, так, що ми не могли безпосередньо стикатися з ними. І вони держалися збоку від нас, говорили здебільша незрозумілим для нас жаргоном, і таким робом ми, хоч у тій самій клясі були майже зовсім незнайомі з собою. І так із того часу лишилася мені в памяті одна напів комічна і напів обурююча сцена, коли вчитель каліграфії, якийсь Мелько, світський чоловік, нікчемно вибив малого жида-учня за те, що він писав усі числа й літери від правої до лівої руки. Я змалював цю сцену в моєму нарисі „Schön-Schreiben".

Щойно в гімназії мав я нагоду пізнати ближче кількох шкільних товаришів-жидів. У першій черзі називаю Ісаака Тігермана. Це був найкращий математик у нашій клясі й ішов через усю гімназію як один із найвизначніших учнів. Це була наскрізь шляхотна натура, щира й поважна у поведінці, при цьому з незвичайно ніжними почуваннями. Ніколи не позволив він собі на грубий жарт або дотеп, у ньому не було ніякого сліду цинізму, як він виявлявся в найбільшої частини інших учнів зокрема при пробудженні повноліття. Він тішився також у своїх шкільних товаришів, як і вчителів загальною пошаною завдяки своєму знанню та своїй пильности, вчився приватно по англійському й по французькому та приготовлявся до купецького стану. Не знаю, чому пізніше він змінив цей плян і пустився на правничу карієру. Коли осягнув ступінь доктора, став він адвокатом у Дрогобичі й помер там по кількох літах. При цій нагоді додав би я, що в дрогобицькій гімназії тоді (1867—1875) серед молоді не було можна запримітити ще ніякого сліду якогось національного або конфесійного антагонізму, який тепер сильно вибуяв наслідком польонізації. Гімназія саме тоді залишила свій німецький характер; найбільша частина вчителів відбула практику ще в німецькій гімназії, деякі могли тільки з трудом калічити по польському: центральна влада у Львові бралася на всі способи, щоб можливо якнайшвидше усунути ці останки німецької системи й постаратися на їх місце про людей, що думали би по польському, по патріотичному. Ще ці патріоти були звичайно далеко гіршими педагогами, часто досить нетямущими й тільки людьми багато наділеними національно-славянським зіанієм, саме в повному розцвіті мало це вийти на яву щойно пізніше й стати загальним нещастям галицького середнього шкільництва.

[1]) В оригіналі тут виточковане місце, очевидно, на слово, яке хотів пізніше Франко дописати.

— **Весільна збірка на Рідну Школу.** Збірки на Рідну Школу на весіллях, хрестинах, іменинах, похоронах і т. п. родинних святах набірають у нас права прилюдности, тим більше, що на такі збірки між особисто знайомими гістьми не треба дозволу адміністраційної влади. Отже вистане добра воля збирача чи збирачки. — На весіллі у п. Евгенії Склепкович в селі Ямне (повіт Камінка Стр.), зібрано дня 9. травня ц. р. 3 зол. 10 сот., які переслано до Головної Управи РШ. у Львові. — Хто черговий?

— **„Франко і роля активного письменника".** У вчорашньому фейлетоні під таким заголовком у І-ій шпальті 6-ий рядок знизу має бути замісць „але розумів не її завдання не багато" — „але розумів це завдання багато"...

— **„Хвиля" про Франка.** У львівській „Хвилі" з 27-го ц. м. находимо з нагоди 20-ліття смерти І. Франка статтю Абрагама Брата про нашого поета, написану живо, цікаво та вірно, де підкреслений момент його зацікавлення жидівськими справами.

— **Т-во „Сокіл" в Олеську** уладжує в неділю 1. червня ц. р. (на випадок непогоди 7. ц. м.) ювилейне сокільське свято з нагоди 30-ліття свого існування. В програму входить богослуження, дефіляда, академія в „Народньому Домі" і сокільські вправи на Пушкарні.

— **Голяндське радіо** Гільверсум надасть в неділю, 31. ц. м. від год. 1.30 до 2.00 попол. (за голяндським літним часом) концерт українського співака барітона Миколи Вайди. В програму увійдуть переважно українські народні пісні.

— **Нові почтові агенції.** В Ямній пов. Надвірна орухомлюється в часі від 1. червня до 15. вересня ц. р. сезонову почтову агенцію. — З днем 1. червня ц. р. отвирається почтова агенція в Гуштині пов. Борщів.

— **Страйковий рух.** Робітники, заняті при будові доріг і каналізаційних роботах у Коломиї скінчили страйк і вернулись до праці на давних умовинах. — Робітники, заняті при малюванні залізничого мосту на Дністрі в Галичі, числом 14 покинули працю, домагаючись підвишки заробітків. Страйкарі окуповують місце праці.

— **Пожежі.** У Вівсю пов. Бережани згоріло 38 домів і господарських будинків на загальну шкоду 78.000 зол. Без даху над головою лишилося 235 осіб. Причиною пожежі була необережність з вогнем. — На фільварку Юлія Ляндова в Річиці пов. Рава Руська вибухла в ночі пожежа і знищила всі будинки з мешкальним домом, живим і мертвим інвентарем і великим запасом паші. Шкоду обчисляють на 60.000 зол. Вогонь повстав мабуть від підпалу. — В Межигірчанах пов. Станиславів згоріли 32 господарські загороди з 93 будинками. Жертвою вогню стало все нерухоме і рухоме майно селян, що лишились тепер без даху над головою. — У Старому Скалаті згоріло сім господарств. Шкоду обчисляють на 8.000 зол.

— **Краєва хроніка.** В городському суді в Товмачі помер нагло на удар серця Ґерард Клапковський, переглядаючи ґрунтові книги. — В Сокирчині пов. Городенка повісилася у власному мешканні Катерина Бойчук з невідомої причини. — В Ольшанах пов. Перемишль вломилися до церкви злодії й вкрали дві чаші та інші дорогоцінности. — Снятинський повітовий виділ припинив в урядуванні бурмістра Заболотова, Стефана Реліховського за словживання влади. — Нічю на четвер розбили в магістраті в Перемишлі касу бюр водопроводного заведення та забрали 1655.62 зол. готівкою, понад сто облігацій інвестиційної позички вартости 10.000 зол. та вкладкові книжечки на 5.000 зол.

— **Застрілили пачкаря.** На поліційній станиці в Гриняві зголосилася Варвара Федорчик із Гриняви і повідомила, що її чоловік Михайло вибрався на румунський бік, щоби перепачкувати звідтам шкірки. На румунському боці хтось його застрілив. Здогадуються, що це пімста румунських пачкарів.

— **Знову жертви світової війни.** В Сільці пов. Станиславів два учні 6-ої кляси вселюдної школи, Микола Коник і Федько Олійник, пасучи коні, знайшли на пасовиську гарматне стрільно, яке вибухло й рознесло Коника на куснї, а Олійника так поранило, що він незабаром помер. Тяжко ранило теж Саламона Ерліха, що переходив коло них. Його відставлено до шпиталю в Станиславові.

— **Засудили поліцаїв за побиття.** Перед окружним судом у Луцьку станули два постерункові з Колок, Космульський і Важний, яким закинено, що побили Йосифа Ткачука, мешканця села Яблінки. Вони шукали в нього за зброєю і хоча ревізія скінчилася нічим, побили його ґумовими палками. Опісля звеліли йому, щоби відвіз їх до Колок. По дорозі Ткачук станув і не хотів дальше їхати, а тоді поліцаї знову його побили. Суд, переслухавши свідків, признав обох винуватими і засудив Важного, як коменданта стежі, на рік вязниці, в Космульського на 6 місяців, з припиненням кари на 2 роки.

— **Волинська хроніка.** За дозволом адміністраційної влади змінено в дубенському повіті назви сіл Малі Рикані на Миколаївку та Малі Підлозці на Озеро.— В Лопушні пов. Кремянець батько і син Приймаки знайшли в полі ґранату, яка вибухла й хлопця вбила, а батька тяжко покалічила. — В Рівному починаються будівельні та каналізаційні роботи.

— **Польські школи на Поліссі.** На терені поліської шкільної кураторії побудовано в останніх двох роках 110 польських шкіл з 313 кімнатами й мешканнями. Викінчується ще 58 подібних польських шкіл.

— **Канал на Поліссі.** Як зачувати, повстав проєкт будови каналу, що злучив би ріку Случ з Лавою а через неї з Горинем і Припяттю.

— **48 комуністичних процесів.** Впродовж квітня ц. р. на терені Польщі було 48 судових процесів за комуністичну діяльність, усі з засудами. Предметом розправ були справи від звичайних демонстрацій і кольпортажі нелеґальної літератури аж до нападу на почтовий

Збройний напад
на греко-католицького священника в Косові.

(Допис з Чортківщини.)

В ночі з 26-27. ц. м. вертався о. Михайло Вовчук, парох Косова пов. Чортків, у товаристві Григорія Чорнія, місцевого господаря, із засідання кооперативи „Жіноча Доля" домів. Уже коло самого приходства стрінули оба місцевого солтиса Бенчарського Павла, який, пізнавши о. Вовчука, почав голосно і дивно кашляти. В тім часі попрощавсь о. Вовчук з п. Чорнієм і пішов на приходство. Як лиш відступив кілька кроків, почув карабіновий стріл і побачив огонь з дула карабіну, зверненого в сторону п. Чорнія. Другий стріл упав у сторону о. Вовчука і яких 50 цм. понад його головою застряг у мурі приходства. О. Вовчук скрився негайно до сіней свого помешкання і зараз зачалась облога приходства. Напастники обступили цілий дім довкола і в силі коло 15 людей почали облогу приходства. Стрілянина тревала з перервами приблизно пів години. В приходстві повибивано стрілами і дручками всі фронтові вікна та подіравлено мури дому. О. Вовчук вийшов живий з тої халепи лиш завдяки тій обставині, що скрився в темному куті сіней, які за собою вчас замкнув, а які напастники старались виважити. В цілім тім нападі цікаве те, що приходство лежить напроти волосного уряду, де постійно пересиджує двох вартівників. Та дивним дивом у тому самому часі, як о. Вовчук вертався домів, солтис вислав одного вартівника на звіди за вертаючими домів учасницями кооперативної наради, а другий вартівник не вийшов з домівки волосного уряду навіть тоді, як на відгук стрілів і крик нападеного третій вартівник кликав його на поміч о. Вовчукові. Та мало того. В Косові стаціонує постерунок держ. поліції, який не зважаючи на стрілянину в ночі і крики, аж по скінченій стрілянині, яка тревала повної пів години, прибув на приходство і взявся списувати протокол. Це було вже тоді, як пів села людей збіглось на приходство. Додати ще треба, що стрілянина тревала приблизно пів години перед північчю, а поліція прийшла щойно в год. 1.30.

Чергового дня приїхав до Косова автом представник слідчої тайної поліції з мундуровим постерунковим з Чорткова та переводили слідство. Досі нічого не викрили.

Занотований факт не одиноким в історії Косова. Такий напад на приходство за о. Вовчука був уже 21. XI. 1935., тільки без стрілів. Скінчився лише на вибитті шиб. У грудні того самого самого року був влом до церкви; багато разів були вломи і крадіжи на приходстві. Про все те повідомляв о. Вовчук місцевий постерунок, та як на диво: косівські бандити такі спритні, що ще ані разу постерунок нічого не вислідив.

Взагалі Косів у чортківському повіті є свого роду „пашківською волостю", що не признає ніякої влади над собою. Була там читальня „Просвіти" під управою знаного в цілім повіті Дмитра Шевця. Матірне Товариство ту читальню розвязало з початком січня 1935, бо читальня не вела культурно-освітньої діяльности, тільки розпиячувала людей, уладжувала танці й забави чи то в часі посту, чи навіть богослуження в церкві. Підчас забав випивали в тій „читальні" навіть по 28 літрів спірту! Не диво, що батьки приходили зі скаргами і плачем до о. Вовчука та просили, щоб щось зробив з тою читальнею, бо їх сини крадуть і по кірцеві збіжа на те, щоб за ніч у читальні пропити. Рішення Матірнього Т-ва щодо розвязання читальні Шевць кинув до копи і дальше господарив по своїй волі. Матірне Т-во звернулося з тою справою до Воєвідства в Тернополі і були навіть інтервенції представників УПР у тернопільського воєводи. Вкінці Воєвідство видало зарядження, щоб чортківське старостве поручило Шевцеві передати майно розвязаної читальні визначеній Матірнім Т-вом кураторії.

Та, видно, Шевць має за собою якісь надзвичайні плечі, бо досі майна читальні не передав. Інтервенції в тому напрямі Виділу Філії у старостві не увінчались успіхом тому, що старостве, опираючись на інформаціях п. Шевця, стоїть на становищі, що читальняна домівка не підлягає зворотові, бо вона не заінтабульована на читальню, але становить власність громади, хоч у дійсности читальняна домівка побудована заходами і коштом членів читальні.

Просимо УПР інтервеніювати, де слід, у справі відносин в Косові.

Це правда, що вже тоді українсько-польський антаґонізм був слідний, але проявлявся він тільки в більше або менше гарячих дискусіях про історію або літературу; окремих студентських орґанізацій не було; тоді не було ще ніякого сліду про обопільну шпіонажу й донощицтво, що тепер цвіте в багатьох галицьких ґімназіях, зокрема під фірмою маріянських содаліцій, які орґанізували катехити римського обряду.

Жиди-учні не змішувалися в ці дискусії і трималися збоку від національного антаґонізму; тоді не було ще обовязком також для жидів маніфестувати себе польськими патріотами. Навпаки, деякі з них записувалися на українську мову й літературу, що в польських ґімназіях не належать до обовязкових предметів, але звичайно вони не робили великих поступів у цій науці й покидали її по одному або двох півріччях, певно головно з причини бездушного й недбалого способу викладу, яким загально тішиться цей предмет по галицьких ґімназіях.

Між жидами-учнями, що ходили разом зі мною до дрогобицької ґімназії, хоч і не в тій самійклясі, були такі, що пізніше здобули добре імення в мистецтві й науці. Там був Моріц Ґотліб, пізніший талановитий маляр, близький свояк мого товариша Ісаака Тіґермана, як і цей завчасно забраний смертю. Там був Л. Монат, публіцист, що сьогодні проживає у Відні. Там був Лев Штернбах, уже в ґімназії чудова дитина фільолоґічних здібностей, теперішній визначний ґрецист і професор краківського університету. Його батько мав малу торговлю вина в Дрогобичі, де вечорами нераз сходилися також студенти з вищих кляс, щоб при шкляночці вина провести по товариському кілька годин на голосній розмові й співі. Пиятики не було; господар, що звичайно також сам зявлявся посеред нас і зокрема сердечне тішився нашими співами, дбав про те, щоб веселість не перейшла належної міри. Пригадую собі, як він деколи говорив передімною з невисловленою любовю й гордістю, навіть із сльозами в очах про свого рік або два молодшого від мене сина.

(Кінець буде.)

Міські Театри у Львові, пятниця 29. травня.
Нині востаннє пеcа Паніоля „ТОРГОВЦІ СЛАВИ"
Цікава суспільна тема в освітленні француського письменника. Знаменита гра артистів.
Першорядний ансамбль

...вбування і вбивство листоноша. 271 осіб засуджено на кари від півтора до 15 літ вязниці. Разом усі кари дають 964 літ вязниці. Крім того одну особу засуджено на смерть і 5 малолітніх на дім поправи.

— **Матуристи знищили іспитову салю.** Незвичайний інцидент стався у вечірній коедукаційній гімназії для доросдих у Лодзі. На вістку, що делегат кураторії не допустив 13 учнів до письменного іспиту зрілости а 12 до устного, між учнями настало велике огірчення. Три учні, недопущені до матури, зголосились на послухання у делегата кураторії. Коли делегат відмовив, три учні добулись до іспитової салі і знищили іспитові протоколи та матуральні праці товаришів. Слід зазначити, що на 37 абітурієнтів допущено до матури 12

„ҐМІНД“

не було підчас війни слово, яке прокидало в серцях наших земляків тривожні зворушення. Хто хоче знати, що воно значить нехай прочитає книжку

д-ра Василя Маковського

під наг.

„ҐМІНД“

Книжка має 304 сторінок друку і двобарвну окладинку та коштує тільки 2 зол., з поштовою пересилкою 2.50 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла“, **Львів, Ринок 10.**

— **Нагла візитація староства.** Премієр Складковський відбув знову наглу інспекцію повітового староства в Лукові, куди приїхав самоходом. М. їн. звелів показати собі книгу інтересентів, в якій записується всіх, хто зголошується до староства, в якій справі та як її полагоджено.

— **Жертва грому.** В часі бурі, яка перейшла над живецьким і бельським повітом, ударив грім у міст на ріці Солі, вбиваючи одну прохожу жінку. Під мостом підчас бурі схоронилося 20 робітників, що працювали при одній запорі. Одного робітника грім убив а кількох тяжко поразив. Інший грім поразив двох робітників, що схоронилися під дерево.

— **Назустріч сонішному затьмінню.** Як повідомляють з Москви, вступні приготування до обсервації повного затьміння сонця в дні 19. червня ц. р. вже скінчились. 25 совітських експедицій і 10 груп учених із заграниці вибираються в найближчому часі на обсерваційні точки. Заступник предсідника стратосферичного комітету Оссоавіяхіму, Сітін злодив спеціяльний фотографічний апарат з обєктивами до фотографування сонця. На 50 мінут перед затьмінням сонця, цей апарат винесуть на 18 км. в гору, де він при помочі годинникового механізму робитиме знимки. Обєктиви розміщені так, що один із них все буде звернений до сонця без огляду на положення бальону. Відфотографування сонішного затьміння на такій висоті має велике значіння, бо атмосфера на такій висоті вільна від часточок, які деформують образ.

— **На міжнародньому шаховому турнірі в Москві** стан після 10 рунди такий: Капабланка 7 і пів точки, Ботвінник 6, Ляскер, Рагозін і Фльор по 5, Кан, Левенфіш і Ліліенталь по 4 і пів.

Приємна та цікава лектура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла“ Ринок 10.

— **Загрожувала нам жахлива катастрофа.** Наша старенька земля мати вминула страшну катастрофу, що могла потягнути за собою мільони жертв і загладу якогось континенту. Це пише поважний нюйорський науковий журнал „Сайнтифік Америкен“ у виданні за травень. В редакційній статті на дві сторони читаємо, що 7. лютого ц. р. у віддалі півтора міліона миль перелетіла попри нашу землю невідома мала планета. Швидкість цієї планети перевищувала швидкість нашої землі втроє. Величина планети від три до чотири милі у промірі. Та найцікавіше з усього, що ніодна астрономічна обсерваторія не побачила цієї планети, як вона від сторони сонця наближалась до нашої землі. Спостеріг її щойно другого дня, коли вона вже вминула землю, бельгійський астроном Делпорт й негайно телеграфічно повідомив усі найбільші обсерваторії на світі. Звернено в сторону тієї планети телескопи і ствержено, що найближче землі вона була 7. лютого, що вона збудована із скель і що тільки завдяки швидкости лету земля не притягнула її до себе. Обчислено, що ця мала планета буде знову біля землі за 930 днів, або два і пів року, але тоді вже не буде небезпеки, бо земля буде досить віддалена від того місця, де вона перетне дорогу землі. Попри планету Венус ця мала планета, або як її названо „Делпорт обджект“ перелетіла в лютім ще ближче як коло нашої землі, бо всього у віддалі одного міліона миль. Колиб було прийшло до зудару нашої землі з тією планетою, вона не булаб розбила нашої землі, бо є за мала, але булаб спричинила катастрофу, якої людський рід досі не знає. Цілий континент, на який вона булаб ударила, був би знищений з утратою десятків міліонів людського життя. Для решти мешканців землі катаклізм був би так само страшний, бо сполучений з небаченими ніколи в історії людства виливами океанів, землетрясеннями, гураганами, западанням землі та валенням гір. І хто зна, що булоб сталося з цілою нашою цивілізацією. Ось таке то „безпечне“ людське життя на нашій землі.

— **Цера жінок Заходу.** Коли обсервуємо, при виїзді за кордон, лице жінки на заході вражає нас не тільки серед вибраних „десяти тисячів“, але також у найширших колах працюючих жінок, незвичайна частота цери котра додає чару вічної молодости і молодого вигляду. У нас бачимо багато гарних личок з правильними рисами та на жаль занедбаних, опоганених прищами, нечистою шкірою і веснянками. В чому таємниця тої різниці такої прикрої для естетики жіночої краси? У занедбанні раціонального плекання цери таких дешевих сьогодні, завдяки великому поступові препаратів косметичних, які відроджують клітинки шкіри та усувають веснянки й іншу нечистоту цери. Одначе ступнево родиться в нас свідомість тої вижности найширшої маси жінок, а далі і засобів, завдяки яким вмідові не будемо соромитись наших гарних лиць, порівнюючи їх з лицем париської панянки. Між уживаними косметичними препаратами у краю вибивається на перший плян крем і мило Лешцінера, виробу відомої в цілім краю фірми Алтмар Драйч і Син в Бельську, препарати, що усувають веснянки і всі інші нечистоти шкіри і цери та хоронять перед веснянками, що опоганюють лице.

ШОПЕН СПІВЕЦЬ ВОЛІ

Чи памятаєте події Шуберта з „Недокінченої Симфонії“? Нині в АПОЛЬО новий фільмовий архитвір!

Для спопуляризування цього архитвору видає каса Кіна Апольо при закупні найменше двох білетів почавши від III. місця

1 БІЛЕТ БЕЗПЛАТНИЙ.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Вороги дітей.

(Триптих).

КАРТИНА Ч. 1.

У Львові мешкав я при площі Смольки, у великій камяниці, якої власничка була великим ворогом дітей, псів та котів і при винаймі помешкання мусіла мати запевнення, що новий льокатор не буде тримати ніодного з цих трьох загрозників камяничного спокою. Пех хотів, що в одного старшого подружжя прийшла на світ дитинка. Власничка камяниці визнала це за зірвання льокаторської умови і виповіла льокаль. Справа опинилася в суді, — але суддя не погодився зі становищем власнички камяниці. Зачіплену точку умови — про дітей — визнав як „contra bonos mores“ і не признав претенсії ексмісійної скарги. По закінченні справи ще й попрощав власницю словами:

— І вам, пані, не стидно!?

КАРТИНА Ч. 2.

Недавно була виставлена на конкурс парохія Уравиця в перемиській дієцезії. Подалось безліч кандидатів (бо парохія добра і головне: можна дітей посилати до школи шкільним поїздом); з найдостойніших зпоміж них зложено терно і предложено до презенти коляторові. А колятором є не-хтобудь: князь і то родовитий — кажуть виводить свій рід з великомяжих боярів!! У таких родах, як знаємо, панують — чи пак панували — патріярхальні традиції; такі роди навіть зорганізували політичну партію консерватистів, що в суспільних питаннях за основу правопорядку поставила родину, як той фундамент, на якім, на їх погляд, може вдержатись ціла збірнота — нація — держава!

І цей князь відмовив презенти найдостойнішому, бо першому з терна, кандидатові на парохію з тої простої причини, що кандидат є батьком... осьмеро діточок: моглиб — діти (а до них будуть приїздити в гості їх товаришки й товариші) будуть вештатись по Уравиці, всюди будуть говорити по українськи, словом, будуть непокоїти спокійну домену князя.

Чи не відповідалиб і тут слова судді з картини ч. 1?!

КАРТИНА Ч. 3.

В передвоєнній Німеччині голосна була т. зв. Айленбургіяда, афера з нетрів родової німецької аристократії. На цю тему в славному берлінському сатиричному журналі „Simplicissimus“ було безліч дотепів і злобливостей. Між іншими на картині зображено кабінет князя; при ватрані гріє свої, не старі ще та вже старечі кости князь, що сидить вигідно в мягкім англійськім фотелі, цілий обложений англійськими пледами. Свіжий гість витається з князем та конвенціонально запитує:

— Як маєтесь Durchlaucht?

А князь крізь зуби:

— Ich degeneriere!

Ця направду щира відповідь німецького князя є, здається, одиноким оправданням для князя з картини ч. 2.

Криптонім.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі!

АДРЕСА **Львів, Ринок 10.**

Наради у справі культури села.

ВАРШАВА, 28. 5. ПАТ. Нині рано почалися у президії ради міністрів наради у справі культури села. В нарадах взяв участь прем. Славой-Складковський з 5 міністрами, маршал сойму і сенату та вищі урядовці і 450 представників хліборобських, освітньо-культурних і кооперативних організацій. Наради відкрив промовою прем. Славой-Складковський і передав провід нарад мін. Понятовському. Опісля довшу промову виголосив міністер освіти Свентославський.

Дивогляди.

НЕБУДЕННО ЕФЕКТОВНА ВИСТАВА.

У мадярськім місті Дебречин трапився цими днями небуденний випадок. Коли почалась у театрі вистава, в театр ударив грім. З даху посипалось каміння, цеглп та вапно на сцену та на салю. Між публикою повстала паніка — всі почали втікати. Та заки всі вибігли з театру, коротка чорна хмара проминула і люди почали вертатись. Публика вспокоїлась і актори грали далі. За якийсь час підчас дії з балькону почули слухачі страшний крик: „Театр, орхестра і все, що тут находиться, належиться мені. Я — донька князя Фестетіча. Не смієте підходити до мене. Я наказую, щоб від нині всі вистави були безплатні“. Це був крик божевільної. З великим трудом її звязали і відвезли. Не цей раз театральні гості мали досить сильних вражінь. Виставу перервали.

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК“: „МОЛОЧНА ДОРОГА“.

Фарса з Гарольдом Льойдом. Гарольд Льойд — службовик молочарні, що розвозить по домах молоко. Він несміливий, збудькуватий, нервовий, коротковзорий, карикатура хлопака. Зате зручний він в одному: коли хто хоче вдарити його по голові, він уміє так швидко схилитись, що удар іде в повітря. Завдяки цьому хистові трапляється раз, що мистець боксу паде непритомний від власного удару і йде слава, що його побив скромний молочар. Підприємці боксерських змагань всякими хитрощами і силоміць втягають молочаря, пропонуючи йому високий гонорар, коли він виступить як боксер. Можна уявити собі, як весело виглядає підготова до таких виступів і самі виступи! Гарольд Льойд проявляє весь час багато темпераменту. Сцена як він їде автом з лошитком викликує бурю сміху. Сценарій зроблений зручно. Колишній амант Адольф Менжу, перекинувшись на комічні ролі, дав дуже добрий тип підприємця, що вірить у свої „геніяльні“ ідеї

Спорт.

ЮВИЛЕЙ С. Т. „УКРАЇНА“.

В цьому році припадає 25-ліття істнування С. Т. „Україна“. Цей ювилей рішило С. Т. „Україна“ відсвяткувати скромним святом у днях 13. і 14. червня ц. р. До участи в цім святі запрошено крім українських краєвих дружин, а саме: Пролому (Станиславів), Поділля (Тернопіль) також У. С. Т. „Довбуш“ з Черновець. Участь „Довбуша“, який є тепер у дуже добрій формі і грає за вступ до державної румунської ліги, запевнена. Тому, що й усі інші дружини-учасники турніру є тепер у добрій формі, змагання заповідаються дуже цікаво і певно стягнуть в обох днях увесь український Львів на площу Сокола-Батька, де відбудуться ювилейні спортові змагання. На свято С. Т. „Україна“ приїздять до Львова, як нас повідомляють, також численні прогульки наших спортовців і громадян з краю.

Точну програму свята подамо в найближчих днях.

З приводу ювилею появиться вже за кілька днів альманах С. Т. „Україна“, в якому будуть зведені підсумки діяльности Т-ва за 25 літ

Ювилейний Комітет.

УКРАЇНА — ЗЕНІТ 7:0 (2:0).

Висока перемога української дружини над А-клясовим противником, що проте виявився зовсім пересічною, технично і тактично доволі слабою дружиною. В першій половині гра мляв, в другій вже дещо живіша і в тому часі Україна стріляла 5 голів.

ПРИЇЗД АДМІРИ ДО ЛЬВОВА.

Ми вже повідомляли, що на Зелені Свята приїздить до Львова на змагання з Погонею мистець Австрії Адміра, яка виступить у складі: Пляцер, Павлічек, Маріщка, Урбанек, Гуменбергер, Йокш, Фогль І. і ІІ., Ганеман, Бікаш, Штройбер, Шаль. Змагання відбудуться в обох днях Свят на грищі Погоні в год. 5. попол.

АНГЛІЙСЬКИЙ КОПАНИЙ МЯЧ.

В суботу 30. 5. в год. 19.30 у салі С.-Б., вул. Руська ч. 20, поділиться побр. проф. Жарський з посестрами і побратимами своїми вражіннями і спостереженнями про англійський копаний мяч

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Rome, avril 1936. A. XXVII. № 4.

VÖLKERBUND. La conference du désarmement. 12 mai 1936. № 158—160.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ДОЛИНА:
29. V. Барон циганський.

Великий Театр:

Пятниця, 29. V. год. 8. веч. Аб. 17. „Крамарі слави“.

Субота, 30. V. дод. 8. веч. „Лякме“, опера.

Неділя, 31. V. год. 3.30 поп. Аб. 16. Ціни найнижчі „Неоправдана година“; год. 8. веч. Виступ хору „Ехо“

Театр Ріжнородностей:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Співець волі“.
АТЛЯНТИК: „Бригада сміливців“.
ВАНДА: „Втікачі“, „Вацусь“.
ГРАЖИНА: „Хрестоносні походи“.
КАСІНО: „Квітярка з Пратеру“.
КОПЕРНИК „Молочна дорога“ з Гар. Льойдом.
МАРУСЕНЬКА: „За гріхи“.
МІРАЖ: „Останні дні Помпеїв“.
МУЗА: „Бандити“.
ПАН: „Дівча з Будапешту“.
ПАКС: „Для тебе співаю“ з Ів. Кепурою та Мартою Еґерт.
ПАЛЯС: „Принагідний роман“ (Слезак, Ольга Чехова).
РАЙ: „Циганський барон“.
СВІТ: „Циганський барон“.
СТИЛЕВЕ: „Веселе шаління“ і ревія.
ТОН: „Бездомні“ з Патом і Паташоном.
УТІХА: „Пригоди невдачника“ і ревія.
ХИМЕРА: „Біла парада“.

Фотоплястікон.

(пл. Марійська 5.)

Греція.

Закордонне радіо.

Пятниця, 29. травня 1936.

Відень (506,8) 17.30 Солісти, спів, форт., 20.30 Симф. концерт, **Брно** (325,4) 17.05 Пісні Мадера, Роґера, Корнґольда, **Кошиці** (259,1) 17.40 Давні мадярські пісні, **Прага** (470.2) 17.20 Дівертесмaн Ірака, 19.20 Концерт, **Париж** (1648) 16.00 Камер. музика, 20.15 „Пасіонаман“ оп. Месаджера, **Білгород** (437,3) 12.00, 19.50 Концерт, 16.00, 18.30 Пісоньки, 20.30 „Костана“ оп. Коньовича, **Берлін** (356,7) 20.30 Лянер-Штравс, розр. концерт, 21.00 „Дас Наренгеріхт“ муз. ком. Гренера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.30 Роман. дуети Шумана, Брамса, Дворжака, **Ляйпціг** (382,2) 13.15 Концерт, 18.00 Музика, **Мінхен** (405,4) 11.00 музика для села, 13.15 Популярна музика, 22.30 Шубертові твори, **Будапешт** (549,5) 12.05 Симф. концерт, 17.00 Форт. реситаль, 18.00 Сальон. музика, 19.30 „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія, 22.40 Циг. музика, **Мілано** (368.6) 11.30 Попул. музика, 18.00 Вок. концерт, 20.40 „Іль нідо рифато“ ком. Джіно Роки, **Рим** (420,8) 17.15 Концерт солістів, 20.40 „Ля Чіта Рос“ оп. Пієтрія

Субота, 30. травня 1936.

Відень (506,8) 16.45 Розр. концерт 19.35 „Графиня Маріца“ оп. Кальмана, 22.30 Форт. реситаль, **Кошиці** (259.1) 18.00 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (269,5) 16.00 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 16.05 Концерт, 17.55 Словно-муз. авд., **Париж** (1648) 11.00 Симф. музика, 16.00 Фр. лірична музика, 20.00 Спів, 20.30 Опера, **Білгород** (437,3) 13.15 Пісоньки, 18.30 Віольончеля, 20.00 Сербський вечір, **Берлін** (356,7) 8.30 Весела музика, 12.00 Розр. музика, 20.10 „Святочна чаша“ вес. вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, 19.00 Дута орх., **Мінхен** (405,4) 15.15 Соната на скр. і форт. Дворжака, 22.30 Музика та спів, **Будапешт** (549,5) 13.40 Хор. 17.30 Циганська музика, 19.00 Сальонова музика, 21.50 Орх. концерт, **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 13.20 Розр. концерт, 20.40 „Федора“, оп. Джордана, **Рим** (420,8) 17.15 Розр. концерт, 19.00 Легка музика, 21.15 Форт. реситаль, 22.10 Танкова музика.

Львівське радіо.

Пятниця, 29. травня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50, 7.40 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма, трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 8.10 Для новобранців, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Для ст. дітей: „Дзвони білого озера“, „Кашуби“, пісоньки, хор, 12.40 Сальонова музика, пісоньки з гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 13.15 З ринку праці, 13.20 „Щось на десер“, музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт дутої орх., 16.00 Гутірка з хорими, 16.15 Концерт орх., 16,45 Ломиголовки, 1700 Відчит про польську мову 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Камер. концерт, 17.50 Спорт. порадник, 18.00 „Пісня“ гр. пл., 18.30 Програмова скринька, 18.40 Суспільна хвилина, 18.45 Форт. реситаль Алі Гофман-Електоровичевої, 19.00 „Моє перше вбивство“ веселий фейлетон, 19.10 Програма на завтра, 19.20 Реклямовий концерт, 19.35, 19.39 Спортові вістки, 19.45 „Иоахим Лелевель“ відч., 20.00 Симф. концерт; у перерві Веч. денник, Із сучасної Польщі, 22.30 Технічна скринька, 22.50 Танкова музика.

Субота, 30. травня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 8.10 Для новобранців, 12.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Огляд видань, 12.25 Концерт, 13.10 Домашнє господарство, 13.15 Концерт бажань, 14.30 Сонати з гр. пл., 15.00 „Трафила коса на камінь“ англійська гумореска Джекобса в перекл., 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Для дітей: „Діялося це 25. травня“, авд. на осн. Еріха Кестнера, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Солісти: Фортепіян, скр., 17.40 Говоримо про провінцію: „Картель стріх“, 17.15 Львів колись і сьогодні, 18.30 Сільська ревю, 18.55 „Манон Леско“ оп. Пучінія з гр. пл., 19.10 Реклямовий концерт, 19.35, 19.39 Спортові вістки, 19.45 Актуальна гутірка, 20.00 Концерт камер. орх., 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.40 Розривковий концерт, 23.05 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

Гроші.

Купно — продаж: Бельґи бельґ. 90·08 — 89.65, Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канадійські 5.30 — 5.26, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 172.19 — 171.35, Фльорени голяндські 360.07 — 358.35, Фунти англ. 26.56 — 26.40, Гульдени данц. 100.20 — 99.80, Кор. чеські 19.60 — 19.20, Корони данські 118.59 — 117.75, Корони норв. 133.43 — 132.45, Корони шведські 137.03—136.05, Ліри італ. 35.00 — 33.00, Марки фінл. 11.69 — 11.50, Марки нім. 137 — 134, Пезети еспан. 63.50 — 62.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. дрібні 159—154.

Акції.

Банк Польський 102, 101, Лільпоп 12.80, 12.75, 12.70.

Папери.

3-прц. інвест. 1 ем. 68.00, серії 74.50, 2-га 69, серії 74.75, 5 конверсійна 53.25, 5 проц. поз. зал. 49.50, 6-прц. дол. 78, поз. прем. дол. 49.75, 7 прц. стаб. 60—61.

Львів, 27. V.

Заставні листи: 4½% дол. Т. К. З. 40—42, 5% дол. Б. Г. 51—53, 4½% Зл. Б. Г. 38.00—40.00, 4½% Зол. Б. Г. 41.50—43.50, 4½% Ком. 51.50.

Преміївки: Долярівки 49—51.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 28-го травня ц. р. кооператив платив за: льоко Львів

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	1.95 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.00 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.00 „
1 л. молока	0·15 „
1 к. яєць	2.60—2.65 „

Тенденція на масло і на молоко вдержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 28. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвірря птахорізні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3):

Кури мол. товсті без остріг 1. кл.	1.15 зол.
Курята молоді товсті 1. кл.	1.75 „

Приймає кури в необмеженій кількости. Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

БЕЗДІТНА ВДОВА, господиня, кухарка, шукає посади (найрадше на приходстві). Розалія Хмельова, Львів, Шимоновичів 1-3 у Лещинських. 2182 2—2

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ мешкання 2 і 3-кімнатні з кухнею, повнокомфортові при вул. Малаховського 2; 3-кімнатні з кухнею повний комфорт вул. Кадецька 7; 2 і 1-кімнатні з кухнею, повний комфорт при вул. Стрийській 36; 1 і 2-кімнатні з комфортом при вул. Серповій 5; 1-кімнатні з кухнею повний комфорт при вул. Кентшинського бічній 10; 3-кімнатні з кухнею повний комфорт при вул. Пекарській 1 ц; 7-кімнатні з кухнею повний комфорт при вул. 3-го Мая 5. Відомість: Адміністрація Нерухомостей у Львові Бразерівська 16, тел. 233-34 2127 4—4

ДО ВИНАЙМУ від зараз за низьким комірним торговельні льокалі — Пекарська 1 а б і Пекарська 1 ц. Відомість: Адміністрація Нерухомостей ЗУС у Львові“ — вул. Бразерівська 16, тел. 233-34. 2127 а 4—6

РІЖНІ

КУПЕЛЕВІ СТРОЇ (з вробленим нагрудником), направки, виконує Трикотарня, Пілсудського 27. 2184 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ НІГ РУК, ПАХВИН і т. п. зникне при вживанні специяльного певного і нешкідливого патент. пудру „CSAVE“. — Пробний пакет 50 сот.
Перфумерія С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія: КОПЕРНИКА 15 а.

„МІ-КА“
САЛЬОН МОД вул. Пекарська ч. 1 а.
виконує:
найновіші моделі капелюхів, водічкові вироби, рукавички, квіти. 1914 14-?

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.